Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

NĂM THỨ SÁU SỐ 498 — MỖI SỐ NĂM XU — 壬申年五月廿二日 — NGÀY THỨ BẢY 25 JUIN 1932

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	6$00
Sáu tháng	2.50	3.50
Ba tháng	1.50	2.00

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai cần quảng-cáo, việc riêng, xin thương-nghị trước.

TIẾNG-DÂN

敲 La Voix du Peuple 民

Chủ-nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BẢO QUÁN
Số 193 đường Đông-ba, Huế
Hộp thơ số 61
Giây thép nói: số 82
Giây thép: TIENGDAN — Huế

Quyền chính theo dư luận thì mạnh, bằng không theo dư luận thì đổ.
(Alfred de Vigny)

MỘT GIỜ TIẾP CHUYỆN CÙNG MỘT NHÀ VIẾT BÁO PHÁP

(Vấn đề « Vua Bảo-Đại về nước » — chánh-thể đại-nghị và phân-quyền)

HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Tử-tước De Lapomarède, trước làm đại tá, thường trú ở các nước bên miền Viễn Đông hơn 20 năm, nay về viết báo *Echo de Paris* và *Nation Belge*. Ông ta biết tiếng Nhật bản, đọc được chữ Tàu, rất am hiểu tánh tình phong tục người phương Đông. Lần nầy vì việc nhà báo ông lại sang quan sát tình hình các xứ Viễn-Đông, nhứt là Đông-Dương, đi ngang qua Huế lưu lại vài bữa. Như lời giới thiệu của quan Chánh tòa Kiểm-duyệt, lúc 3 giờ chiều 18-6 vừa rồi ông có tới thăm nhà báo *Tiếng-Dân*, nhân cùng ký giả có cuộc đàm thoại về các vấn đề hiện trạng trong xứ (trong khi nói chuyện do ông Nguyễn-qui-Hương thông dịch).

Trước hết ông nói ông lấy tư cách một nhà viết báo sang quan sát hiện trạng xứ nầy, [illegible] giả người Nam đối với tình hình chánh trị và vấn đề cải cách nên thế nào.

Cảm vì tấm lòng ân cần của một bạn đồng nghiệp phương xa, lại là một nhà quan binh có tuổi, tỏ ra thái độ lịch duyệt và chân phác, ký giả lấy lòng ngay thật, bằng theo chỗ sở kiến cùng thực tế trong xứ mà trả lời những đều ông đã hỏi. Câu chuyện khá dài, không thể kể hết, tựu trung có vài vấn đề cần thiết và quan hệ, lược thuật như dưới cho độc giả cùng xem :

Ông De Lapomarède. — Đối với vấn đề «**vua Bảo-Đại về nước**» ảnh hưởng trong xứ thế nào ?

Ký giả. — Theo lịch sử quân chủ nước Nam tôi trên 3, 4 mươi năm lại đây, như chuyện vua Thành-thái vua Duy-tân, oai tín nhà vua trụy lạc đã nhiều, dân chúng có chiều lãnh đạm, vì đã lâu nay dân gian không thấy cái gì gọi là ân đức của nhà vua như các vua đời trước. Nay Đức Bảo-Đại là một vị đế vương thiếu niên du học trên 10 năm mà thầy giáo lại là nước Pháp, vậy sau khi mang cái học văn minh về, tất có đại đoạn thi thiết thế nào mới thỏa lòng nguyện vọng của quốc dân và khôi phục oai tín mấy triều trước. Mà cuộc thi thiết ấy, trách nhiệm người Pháp rất quan trọng, vì quyền chỉ đạo là ở chánh phủ Bảo hộ; nên Đức Vua làm được việc tốt thì ai cũng qui công cho người Pháp; trái lại không làm việc gì cho hợp với dân nguyện, thì cái lỗi ấy người Pháp cũng không đổ cho ai kia.

Ông De Lapomarède. — Còn Nam triều thì sao ?

Ký giả. — Nam triều chỉ đứng về bộ phận thừa hành, vì không đủ quyền kia mà.

Ông De Lapomarède. — Theo ý chánh phủ Pháp là muốn cho Đức Vua tự thân sắp đặt lấy công việc, nghĩa là làm cho nước Nam tự lập, ra mặt với các nước trên hoàn cầu ; đăng đình chăng với nước Pháp là chỉ hiệp lại cùng bao nhiêu thuộc địa Pháp khác mà làm nên một cái liên bang rất lớn, lấy người Pháp làm thầy, để du nhập cái văn hóa tây-phương mà lần lần dắc nhau lên con đường tiến bộ...

Ký giả. — Đều đó có thực hiện được thì thay đổi thế nào kia ; chớ như chánh cuộc hiện thành ngày nay thì dầu cho như Minh-trị nước Nhật, Duy-Liêm nước Đức, cũng không thể cải cách một vấn đề gì, không đồng ý với chánh phủ Bảo hộ mà tự ý thi hành được.

Ông De Lapomarède. — Người Pháp đứng chỉ đạo giúp cho Đức Vua trong cuộc cải cách thì việc gì cần trước ?

Ký giả. — Chưa nói việc cải cách, theo lịch sử nước nhà và nguyện vọng của công chúng, nhà vua muốn cho nhân dân biết oai đức, cần phải có thực huệ trước : một là tha thuế, hai là giảm hình; ấy là cái ân điển quan yếu mà mấy Đức Vua thường ban hành trong lúc đăng quang. Vấn đề tha thuế hiện ngày nay không thể thi hành cho toàn thể được, song như khoản «bách phần chi tam thập», «bách phần chi bát» (30, 8%), nhứt là nơi hạn lụt tai ương, nhân dân chính đương trông mong cái ân điển ấy. Còn việc giảm hình thì thi một cái đặc ân đại xá, trừ tội phạm giết người đốt nhà, còn bao nhiêu quốc sự phạm đều tha bổng hết. Chánh phủ Bảo hộ đã gánh công cuộc trị an xứ nầy, tưởng nên châm chước, nhân nhịp nầy tán đồng với nhà vua mà thiệt hành cái thiệt huệ phổ cập ấy trước lúc nói chuyện cải cách.

Ông De Lapomaride. — Còn việc chánh trị, nên có một viện Dân biểu đúng đắn và theo chánh thể phân quyền, ý ông nghi sao ?

Ký giả. — Vâng, nói đến cải cách thì vấn đề dân biểu và phân quyền là cần yếu và quan trọng nhứt. Song xin thưa thực, người Nam chúng tôi ngày nay không muốn nghe lời hứa mà chỉ trông thấy việc thực hành. Tôi đã 2 năm có chưu trong viện Dân biểu, song không thấy quyền hạn ra sao cả. Còn vấn đề hiến pháp, lâu nay chánh phủ và nhân dân cũng đã đề khởi nhiều lần mà không thấy dự bị cách sắp đặt ra thế nào. Chánh phủ Bảo hộ như nhận chánh thể ấy là thích hợp thì nhân nhịp nầy nên thực hành ngay, không thể đợi ngày nào nữa. Đồng thời thảo định hiến pháp, một mặt thì do Nam triều tổ chức Tòa Nội các, nhận trách nhiệm bên bộ phận hành chánh; một mặt thì mở rộng quyền hạn Nghị viện, gây thành một cái cơ quan quốc hội ; lại đặt bộ Tư pháp độc lập, không để chung với bộ phận hành chánh. Chánh-thể nhứt định mà sau mới nói đến chuyện khác.

Ông Delapomarède. — Đối với vấn đề ấy phần nhiều bên Nam triều các nhà lão thành, chưa muốn cải cách vội, không những bên nầy, mà bên Xiêm-la tôi thấy cũng vậy. Vậy thì lớp thiếu niên tân học đã đủ tư cách chưa ? quốc dân trình độ đã thích hợp chưa ? đã có nhân tài bổ dụng vào các cơ quan Tư pháp chưa ?

Ký giả — Nói đợi nhân tài và trình độ, thì tôi e 50 năm, 100 năm nữa, cũng không có ngày nào thực hiện được. Theo như ý tôi, chánh phủ Pháp đã nhận chánh thể phân quyền đại nghị là thích hợp, thì nên vạch ngay một con đường quang minh chính đại cho người Nam trông đó mà đi. Mới dầu học bò, rồi học bước, sau mới biết đi biết chạy. Nếu cứ để đợi ngày biết đi biết chạy mới chịu mở đường cho đi thì có lẽ trọn đời không khi nào ra khỏi cửa được.

Ông Delapomarède — Phải, dân tộc cũng như con người, vẫn theo đường tấn hóa mà tiến lên, có lẽ người đã lớn lẫn thì không thể đối đãi như trẻ con 5, 7 tuổi mãi được. Tôi sẽ đem ý ấy, mà phát biểu trên tờ báo.

Nói đến đây ông từ giả ra về, và trước khi đi có chụp vài cái ảnh để làm kỷ niệm và hứa sau sẽ có ngày tái lai.

VẬN-VĂN

Tháng năm ta ở kinh thành Huế

Một năm đất Huế tháng ngày này,
Cuộc tiệc linh đình cùng với chay.
Kính kẻ hề ha ba tiếng mõ,
Hương vàng ngui ngút mấy làng mây.
Đền không cầu mãi Thần đâu thấy.
Bước lạt chân hoài đất muốn say.
Núi Ngự kia, sông Hương Thủy đó,
Ngàn năm mê tín lạc còn đây !

Hương giang Ngư công

Cảm tác

Tranh đời ai vẽ nét tang thương,
Càng nghĩ càng thêm nỗi đoạn trường !
Chim ẩn lạc dân cung phải nẻ,
Lòng tằm đến chết chỉ còn vương.
Giang sơn một gánh đường cao thấp,
Vận hội năm châu cuộc trắng vàng.
Ai nấy đầu xanh lo gắng sức.
Bằng người công nợ để ai mang ?

Ba Thanh

Xem ở trương nhì :

MỜI THẤT VỌNG

Ai là nhà từ thiện biết nghĩ đến đồng bào lở chết lở sống của ta ở miền Nam Trung-kỳ, mà muốn cứu giúp ít nhiều, xin hãy mau mau đem đến bản báo ; bản báo sẽ nhận chuyển gởi vào Hội Cứu-tế miền Nam. « mất miếng khi đói hơn mất gói khi no » ! Ai là nhà có từ tâm nên quên câu ấy

Tiếng-Dân

CHUYỆN LẠ

Làm vua lối mới

(*Tiếp theo*)

Hôm sau, cố Guerlach đến, thấy « hiệp ước », cố ngạc nhiên, nhưng Mayrena miệng lưỡi lanh, anh ta nói với cố rằng : « Tôi thay mặt Chánh phủ đến đây, thì tôi phải cả quyết mà đối phó với bọn mọi như thế ». Anh ta lại đưa cho cố xem mấy cái thơ của ông Công sứ Qui nhơn, của quan phó toànquyền v. v. Không những thế, hiệp ước ký với mọi xong, Mayrena bỏ vào bì, gởi về Tòa sứ Qui nhơn, nhờ Tòa sứ Qui nhơn gởi sang Pháp đình !

Theo cố Guerlach, bọn Mayrena dẫn dẫn lên đến Kontum. Nghỉ lại đó ít ngày, rồi kéo nhau lên vùng mọi Sédang. Trong khi Mayrena đi « thám hiểm » các làng mọi trong vùng Sédang, khi thì cố Guerlach, khi thì cố Erigoyen, khi nào cũng có một cố đạo ở vùng Kontum đi theo anh ta để chỉ đường. Không những thế, bao nhiêu « hiệp ước » mới mà anh ta sắp ký với bọn mọi Sédang đều có tên các cố làm chứng cả.

Ngày 3 Juin 1888, trước mặt các cố-đạo, trước mặt các người Tây, người Khách và người Nam đi theo anh ta, Mayrena tuyên bố «hiến pháp» nầy cho bọn mọi Sédang :

1) hết cả các xứ hợp lại làm một nước liên bang độc lập ;

2) trong nước liên bang mới nầy

(Xem qua trang 2 cột 3

Tô-Nga vì sao mà không tuyên-chiến với Nhật-bản ?

Từ cuộc người Nhật xâm chiếm Mãn-châu, toàn cả thế giới đều chú mắt mà trông vào thái độ Tô-Nga, thảm có cái thuyết « Nhật Nga chiến tranh ». Nay nguyên Tổng-tư-lệnh lục quân Nga là Đô-Lạc-Tư-Cơ mới phát biểu một bài luận, luận điệu khác hẳn, tỏ ra cái ý như Viễn-đông mà có cuộc rắc rối, Tô Nga quyết không xoay mình vào trong luồng chiến tranh ấy. Bài ấy lại nói Nhật-bản xâm lược Mãn-châu không phải là cái điềm quốc thế bành trướng, trái lại là cái triệu suy vong cũng chưa biết chừng, vì nội tình nước Nhật, cái mầm cách mạng đã gần đến ngày thành thục kia. Còn Tô-Nga mà gia vào cuộc chiến tranh thì ngăn trở kế hoạch thực nghiệp, lại có thể nhân đó mà khêu mối rắc rối trên nền chánh trị. Vả chăng, tình hình Viễn-đông, đối với căn bản lập quốc Tô-Nga không có đều nguy hiểm gì trực tiếp, nên Tô-Nga không có ý gì cần phải cấp tấu. Bài nầy khá dài, rút lại có 4 yếu điểm :

1/ Nhân cái ân Mãn-châu mà những chỗ ước hẹn và mâu thuẫn của Quốc-Tế Liên-Minh bày tỏ ra trước công chúng, không còn dấu diếm được.

2/ Nhật-bản xâm lược Mãn-châu, khởi ra bởi 2 sự thiệt : a/ là vì sự rối loạn bên trong, b/ là vì cuộc vận động cách mệnh đã kề gần. Hiện trong nước chủ nghĩa tư bản cận đại với chế độ nửa phong kiến xưa đương xung đột nhau. Dân chúng bất mãn, nên chánh phủ Nhật xoay hướng trông ngó của nhân dân sang Mãn-châu, dụng ý cũng giống như chánh phủ Nga năm 1904 kia.

3/ Cuộc Mãn-châu thế nào cũng làm lụy cho Nhật bản, mà cái lụy nầy trình độ càng ngày càng sâu, cho đến ngày dân chúng không nhịn được mà mỗi cách mạng phải bùng ra. Kết cuộc đế quốc Nhật bản ở Mãn châu, cũng như Ma-Lạc-Kha với Tây Ban Nha trước, chưa biết chừng.

4/ Tô Nga không có ý tham dự vào cuộc chiến tranh Mãn châu, không phải vì quân đội Lạc nhược không địch lại quân Nhật đâu. Cuộc biến nầy phát sinh, quốc thế Nhật bản tất suy đồi dần mà nhân tâm Trung hoa càng giác ngộ thêm. Cuộc giải quyết sau nầy, tất là Trung quốc sẽ cầm quyền sau cùng. Các mặt tình hình quốc tế bên Âu châu ra, chánh phủ Tô Nga, không có đều gì cần phải cấp tấu về phương diện Viễn đông cả...

Nhà nguyên Tổng tư lệnh ấy lại nói quyết rằng vạn nhứt mà xảy ra cuộc chiến tranh như cuộc Nga Nhật đánh nhau năm 1904, thì kiết cuộc hơn thua cũng không giống nhau, vì Nhật bản ngày nay và Nhật bản đầu thế kỷ 20 khác nhau, mà Tô-Nga ngày nay với nước Nga đế quốc ngày xưa cũng không đồng. Huống đã khai chiến thì phạm vi chiến địa ở miền đất Trung hoa, nhân dân Trung hoa thế nào cũng hợp với Nga mà cự Nhật. Trung Nga hợp nhau thì cái nạn Nhật bản đã bày ra ngay.....

Khách-Quan dịch thuật

CHUYỆN ĐỜI

Xem đá «ban-lông»

Bữa chúa nhựt 19 juin vừa rồi ở Huế có một cuộc đấu ban lông rất lớn, giữa hội thể dục Đà-nẵng và hội thể dục Huế. Ban-lông, một món thể dục mà bình sinh tôi rất hâm mộ. Thì đi xem vậy. Huống đi xem buổi đá « mách » nầy lại là giúp vào một việc nghĩa nữa, vì tiền thâu được sẽ đem giúp dân bị bão lụt miền Nam. Nhưng đi xem chuyến nầy lợi ! Lợi là vì chỉ mua vé để xem đá banh mà lúôn thể được xem.... đấu võ ! Ai ở xa nghe tôi nói được xem đấu võ, tưởng đâu hội thể dục Huế muốn đẹp lòng công chúng nên ngoài món đấu banh lại thêm vào cái chương trình, một món đấu võ, cũng như thêm một món âm nhạc, hoặc một món mua vui khác. Tôi sợ tưởng lầm như vậy, nên tôi cần phải nói thêm : cái món đấu võ đó là một món ngoại chương trình, không ai ngờ cả, và chỉ là một chuyện rủi ro đáng tiếc — thí chốc nữa tôi viết: đáng buồn !

Mới bắt đầu đá chưa đến «mi-tăng» thì bên Huế đã thua trước. Vì thua sớm như vậy, nên đồ quạu ra cũng sớm. Vì đồ quạu mà hai bên không còn chơi tử tế nữa, đồ ra đá tứ tung không có ban-lông mà cũng nhè chưn người ta mà «choảng», rồi nhảy trên ngực, đá vào lưng, rồi.... thoi nhau thất tình, cuộc đá ban-lông lại đổi ra cuộc đánh « bốc » là thế !

Có người đứng ngoài coi la to lên : « chơi xấu lắm ! xấu lắm ! ». Người khác ít nghiêm khắc hơn bảo : «Trong cơn nóng nảy không thể đè nén cái lòng tự ái, ta cũng không trách họ được. » Nói thế nào cũng có lý, cả. Ta không nên vội trách, nhưng sự choảng nhau trong một cuộc thể thao không khỏi là một cái cử chỉ xấu xa.

Tôi không phải như ai dám quả quyết rằng trong khi chơi, nếu gặp một chiến tướng chơi không tốt, cũng không dở ngón không tốt mà đối lại và tôi cũng không phải vì chuyện chơi xấu đó mà kết luận rằng « người Annam hễ gặp nhau lại, là tỏ ra cái thái độ xung đột chia rẽ nhau ». Cái nghề đá ban-lông mà đồ hung ra, không chỉ ở xứ ta mới có, nó có gần khắp cả trên hoàn cầu kia:

Nhưng nói về cuộc đá mách ở Huế mà ấu đả nhau đến ba lần, thì cái lỗi ở bên Huế nhiều hơn. Cáo chiến tướng ở Đà-nẵng ra đến Huế tức là khách, mà chiến tướng ở Huế là chủ, chủ đối với khách, phép lịch sự buộc phải tiếp đãi cho tử tế. Nay tiếp đãi thế nào thì không biết mà đương giữa cuộc «mách», lại trở «choảng» nhau, thật là quá đáng. Đã vậy mà còn thua nữa, thua đến ba bản, mà không gỡ được bản nào cả ! Đá mách cũng như đi thi : được thua do lại.... phận ! Ta không nên thấy người ta thua mà nói xấu người ta. Mà cái bên hơn kia cũng đừng nên thấy mình hơn mà kiêu ngạo. Nhưng ở đời sao lắm chuyện tương phản nhau bảo sao không nói được ! Tương phản nhứt là có chuyện các ông hội-trưởng các hội thể dục ngồi trong nhà mát nói cười với nhau, mà ở ngoài sân, những người các ông đại diện lại tát tai đá đít nhau đi đốp. Chuyện nầy nó làm cho tôi nhớ lại các ông đại biểu cho hai nước Trung Nhật « bỏ-sua » nhau lia lịa trong «rạp hát» Quốc-liên, mà cứ để cho ở Thượng-hải và Ngô-tùng súng đạn nổ long trời lở đất.

Lạ anh hùng

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN

HÚT THUỐC LÁ JOB

Việc Thế-giới

Người Nhật sẽ đặt Tổng đốc ở Mản châu

Cơ quan người Nhật sắp đặt ở Mản-châu, có cái danh hiệu «Tử đầu chánh trị» như Tiếng-dân đã đăng ký trước. Song bốn đầu ấy (trưởng quan, lữ lệnh, Thiết tổng-tài và Tổng-lãnh sự) đều không có trách nhiệm độc lập, cứ bị khiên chế nhau, nên nay quyết nghị đặt chức Tổng Đốc để có quyền thống nhứt. Nội các Trại-Đồng đã trù hoạch sẵn sàng. Thế là bộ sậu đối với Mản-châu, hoàn toàn giống như cách cai trị Triều-tiên. Trung quốc cho đến ấy có phòng hại đến chủ quyền lãnh thổ của mình, định báo cáo với hội Quốc Liên chế chỉ cái kế hoạch ấy.

Nhật bản thừa nhận nước Mản châu

Đông-kinh, 10 Juin — Chánh hữu hội mở một cái hội đại nghị sẽ quyết nghị 2 việc như dưới :

1) Sự thừa nhận Mản quốc chậm trễ có phòng hại đến cuộc trị an;

2) Thừa nhận chậm trễ chỉ tỏ thái độ yếu hèn của Nhật bản cho các nước trông thấy, không ích lợi gì, nên quyết thừa nhận sớm.

Chính phủ Nam-kinh đối với việc Nhật bản thừa nhận nước Mản châu

Thượng hải, 10 Juin — Chánh phủ Đông kinh có ý muốn thừa nhận nước ngụy Mản châu. Chánh Phủ Nam kinh cương quyết phản đối đều ấy, nói rằng: «Đều ấy, chẳng những Nhật bản làm trái với những lời tuyên bố của mình trước, mà còn tỏ rõ cái dã tâm của mình ở Mản châu cùng sự giao thiệp của mình với nước ngụy Mản châu lâu nay nữa». Uông tinh Vệ đã ra tờ thông cáo cho nhân dân Trung hoa biết rằng chánh phủ dùng nhiệt sức lực mà phản đối cái dã tâm của người Nhật ở Mản châu.

Thủy quân Nhật ở Hạp-bắc đã rút lui

Thượng-hải, 15 Juin — Đêm mai đây thủy quân Nhật sẽ sẵn ra khỏi miền đông dương để hồi Thượng-hải — Ngô-tùng ở Hạp bắc

Cố-duy-Quân cùng phái bộ điều tra Quốc Liên đi Nhật

Thượng-hải, 15 Juin. — Hôm qua Cố duy-Quân tới Thượng-hải có tuyên ngôn cùng các báo rằng mình sẽ cùng phái bộ điều tra sang Nhật tới mời thảo tờ trình.

Một viên quan võ Anh ở Ấn-độ bị giết

Darjeeling, 14 Juin (Rau. dép.) — Theo tin tức ở Chittagong, thì về phía đông bắc Ấn-độ, một viên quan võ Anh bị một toán người làm loạn giết. Về bên họ, có 2 người chết: người đã tự tay giết viên quan võ kia là một, lại một người nữa.

Các phái chính trị trong Hạ-nghị-viện Pháp

Paris, 14 Juin. — Theo lệ thường, hôm nay các đảng phái trong Hạ nghị viện đã trình bản chương trình chính trị của mình. Sau này có còn thay đổi gì không thì không biết, chớ hiện nay thì số phái và số người trong mỗi phái như sau nầy:

Lao động hiệp nhứt (kể)	10	người
	9	»
Xã hội S. F. I. O.	131	»
Xã hội Pháp	12 hay 15	»
Cộng hòa xã hội	11	»
Xã hội cấp tiến	169	»
Cộng hòa độc lập tả phái	15	»
Độc lập tả phái	25	»
Cộng hòa tả phái	30	»
Cộng hòa	3	»
Dân chủ	30	»
Cộng hòa xã hội	18	»
Cộng hòa liên hiệp	45	»
Nghị viên độc lập	15	»
Cấp tiến tả phái	47	»
Trung ương cộng hòa	7	»
Độc lập	8 hay 10	»

Thế là trong Hạ nghị viện số phái chính trị chia ra làm 18 chớ không phải 14 như trước.

Đức sẽ ra ngoài Quốc-Liên chăng ?

Bá-linh, 15 Juin. — Hạ nghị viện Phổ bỏ sĩ, bỏ thăm yêu cầu nước Đức ra ngoài hội Quốc Liên.

(Xem qua trang 4, cột 1

GIẤY ÍT CHUYỆN NHIỀU

Mới rồi ở làng Ba-trại, hạt Yên-Mô tỉnh Ninh Bình (Bắc kỳ) có một cô con gái ra đồng hái chè bị một đứa gian nhân chụp cắt hai lỗ tai cố lấy đôi bông tai vàng, lại còn chụp cắt mũi giây lưng của cô có gói 7 đồng bạc. Hung thủ đã bị bắt, còn cô ấy đã bỏ mạng tại nhà thương.

Độ trước báo Phụ nữ tân văn có đăng bài có phạm đến danh giá ông Lương y Hiệu, nên ông ấy đầu đơn kiện.

Sơm mai hôm 13-6 quan tòa lên án phạt ông bà Nguyễn đức Nhuận 1000 đồng bồi thường cho ông đốc Hiệu. Ông Nhuận đương chống án.

Sở Thương chánh Saigon mới khám phá được tại Chợ lớn một lò nấu thuốc phiện lậu do một người Trung hoa làm công cho lò nấu thuốc phiện chính ở Saigon chủ trương.

Phú-xuân Học-hiệu

94 - *Đường Gia-hội* - 94 HUẾ

LỚP NGHỈ HÈ :

1er Juillet — 31 Août

Dạy bị học trò vào các kỳ thi lên lớp và hạch vào nhứt - niên cu - thể.

C. E. Préparatoire : đi 7, đậu 7

C. E. Primaire : đi 40, đậu 20

SỐT RÉT ! . .

NGÀ NƯỚC ! . .

Ai bị sốt rét ? Ai bị ngả nước ? Hãy viết thư về Hiệu SINH - HUY 44 *Maréchal Foch* VINH *mua ngay 2 liều thuốc* PHÁT LÁNH PHÁT NHIỆT *mà dùng, mỗi liều giá một hào rưỡi, bệnh nặng lắm chỉ đáng đến 3, 4 liều là cùng ; nếu ai dùng không khỏi, bản hiệu xin cam-đoan trả tiền lại. (Thuốc nầy đã phân chất tại phòng Thí-nghiệm Đông-dương Hanoi)*

2 cuốn sách

Học chữ tây và tiếng tây

CÓ DẠY CẢ MẸO

đã in lần thứ hai

Có rất nhiều tiếng một và câu dài, ai học cũng biết nói biết viết rất đúng mẹo, sách có giá-trị. Giá 0$30, ở xa thêm cước 0$20.

Sách dạy làm ảnh

chụp kiếng, chụp ảnh

Dạy chụp ảnh, rửa ảnh, pha thuốc ảnh, chụp kính mũi, chữa kính, chữa ảnh, in các mũi, in ảnh vào giấy, vải, mouchoir v. v. chụp kính dựa, dạy phóng đại... Lại có mục khoa-học thường-thức và có rất nhiều ảnh người của ông Trương-cam-Khuyến là nhà chụp ảnh trứ danh đã được nhiều giải thưởng bên tây và các hình phong-cảnh rất đẹp của hiệu Hương-ký Hanoi ông đã được bội tinh nước Tàu để làm mẫu mực cho người tập chụp ảnh có mỹ thuật. Ai để biết ảnh là một môn Mỹ-thuật có giá trị cũng phải có một quyển. Giá bán 1$00, mua lẻ thêm cước 0$20. Các sách kể đây mua buôn, mua lẻ thơ và mandat đề cho nhà xuất bản như vầy :

NHẬT-NAM THƯ-QUÁN

26 Phố Hàng Bông — HANOI

Tôn-thanh-Gian

Đông - Pháp y - sĩ

Nhà Khám bệnh chữa bệnh và hộ sinh

TẠI

Tourane và Faifoo

Làm vua lối mới

(*Tiếp theo trang nhứt*)

vì xứ Sédang lớn hơn cả, nên nước liên bang đặt tên là nước liên bang Sédang ;

3) Ông De Mayrena được cử lên làm vua nước liên bang Sédang ;

4) Quốc-kỳ là màu xanh, ở giữa có thập tự trắng ;

5) Hoàng-đế Sedang có quyền đoán định về các việc hiệp ước với liệt cường thế giới ;

6) trong nước sẽ có đại hội nghị và hội đồng cố vấn.

Tuyên bố hiến pháp xong, Mayrena tự xưng là Hoàng đế Marie đệ nhất, khắc ấn, chế cờ, đặt triều phục, làm một thứ tem riêng để thực hành việc giao thông.

Bản hiến pháp viết bằng chữ pháp dịch ra quốc âm Sédang (quốc âm các cố đã đặt sẵn), một bản giao cho dân mọi giữ, một bản Mayrena cầm, còn nai bản tai Mayrena nói sẽ gởi về Pháp đình và phủ toan quyền Đông-dương.

. . .

Được ba tháng, Hoàng đế Marie đệ nhứt xuống Qui-nhơn chơi (Septembre 1888). Vào thăm ông Công-sứ Qui-nhơn, Hoàng đế nói rằng : «Nhờ ngài đánh giây thép tin cho quan Khâm sứ Huế biết rằng cuộc liên bang trên mọi lối đã làm xong ; như Chánh phủ không bằng lòng công nhận tôi, tôi sẽ phải thương lượng với một cường quốc khác ».

Khi ấy, trong chánh giới Đông-dương có nhiều đều thay đổi. Quan Toàn-quyền trước đã về tây. Quan Toàn quyền mới là ông Richaud. Ông muốn bắt Mayrena, song buổi ấy nghe đồn người Đức muốn mượn đường của Xiêm-la qua Lào để đến dụ bọn mọi Sédang, sợ Mayrena tùng thế mật thông với người Đức, nên ông không muốn phản đối liền. Ông bèn điện về Huế, bảo quan Khâm sứ Huế để thong thả đó. Bởi vậy, ngày 19 Septembre 1888, trả lời cho Mayrena, ông Công-sứ Qui-nhơn có viết cái thơ nầy :

« Ông de Mayrena,

« Quan Khâm-sứ có điện cho tôi tỏ lời khen ông đã mạo hiểm mà dụ được dân mọi Sédang. Hiện bây giờ, chánh phủ chưa nhứt định cách xử đoán với toàn mọi ấy. »

(*Còn nữa*)

B. L.

ĐÍNH CHÍNH

Kỳ báo vừa rồi (số 197) trong bài « LÀM VUA LỐI MỚI » có đăng bức thư của quan phó Toàn quyền Klobukowski gởi cho quan Công sứ Qui nhơn ngày 16 Mars 1888 mà đề lộn 1988. Vậy đính chính lại.

KIÊN-TINH-CHỈ-TRỌC

Trị bệnh lậu chưa dứt nọc, mỗi buổi sáng tiểu tiện thấy có chất lân-văn như dửa, hoặc khi nhọc mệt thức đêm hay uống rượu thì chất mủ lại ra. Tại khi có bệnh dùng phải thuốc có chất độc như hình phấn, bàn-miêu vân vân... nên nó phát thận quá mà sinh ra chứng khí hư, nên những chất như dửa ấy là do khí hư mà đi ra, vậy phải dùng 6 lọ thuốc KIÊN-TINH CHỈ-TRỌC giá 5$00 thì khỏi thực. Thuốc nầy đã phân chất tại phòng thí-nghiệm Đông-dương tại Hanoi ngày 15-4-32.

Hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỤ hiệu thuốc NĂM-SAO (Ngũ-Tinh-Dược-Phòng) tức là SINH HUY 44 Maréchal Foch VINH

THỜI-SỰ TIỂU-THUYẾT

MỐI THẤT VỌNG

Cô Quốc-hoa đương ngồi trong phòng xa-lông xem báo. Cái phòng xa lông của cô sắp đặt một cách sơ sài mà rất đẹp mắt. Trên sáu chiếc ghế trắc kiểu tối tân, chỗ ngồi gần sát đất, không có một chiết nệm thêu như ta thường thấy ở phầu nhiều bộ xa lông của các nhà sang trọng. Nhưng các chiếc ghế bộ xa lông của cô đã láng bóng, lại hoe hoe vàng, tuồng như cứ để trơn trần như vậy thì càng nâng cao cái giá trị của thứ cây danh mộc. Trên các vách trong phòng chỉ có mấy tấm tranh tuỷ mặc minh tượng các nơi thắng cảnh của nước nhà.

Cô Quốc-hoa xem hết tờ báo nọ, lật từ trang nhứt đến trang tư, lại lật lại trang tư sang trương nhứt, tuồng như cô muốn tìm một bài gì trên tờ báo mà tìm không ra, nên coi bộ nóng nảy. Cô xếp tờ báo lại rồi, ra chiều suy nghĩ, lại lật ra, . . . rồi châm chỉ đọc mấy giòng chữ nằm xéo qua một cái khuôn như để làm cho độc giả chú ý đến. Cô đọc mấy giòng kia chẳng có chi lạ, chính là mấy lời cổ động của tờ báo nọ rêu gò đồng bào nên mau mau cứu giúp nạn dân bị bão ở miền Nam Trung-kỳ. Lời cổ động trên báo, thì cô đã xem báo nhiều rồi, cô chân hiểu cái ý nghĩa sự cổ động phù hiêu của phần nhiều cơ quan ngôn luận. Nhưng tờ báo cô cầm đó có khác, xưa nay không hề cổ động việc gì, vậy nên mấy hàng chữ trên kia đã có cái ma lực làm cho cô để ý đến. Ma chuyện đáng để ý lắm, vì là một việc nghĩa nên làm ; và nhứt là đối với cô, một thiếu nữ giàu lòng bác ái, ở trường hà Phước mới bước ra, những giọng kinh tiếng kệ và bao nhiêu những lời nhân đạo từ bi vẫn còn vẳng vẳng trong óc.

Cô đọc xong tờ báo rồi đổ ra suy nghĩ, suy nghĩ rồi cô ước mong làm sao ra tay tế độ mà với người trầm luân. Cô đương ngồi suy nghĩ thì bỗng bên phòng giấy của thân phụ cô, tiếng chuông điện thoại ren ren . . . đổ. Chuông đổ mà cô mắt ngủ không nghe, vả thân phụ cô cũng không có mặt ở đó, nên cái chuông kia cứ reo mãi. Con Lài ở dưới nhà bếp nghe chuông reo bỏ việc chạy lên kêu chủ :

— Kìa, cô không nghe sao ? Chuông máy nói reo om sòm kia kìa ! Không có ông ở nhà, cô lại nghe thử ai nói gì vậy !

— Vậy à, để tao lại . . .

Cô Quốc-hoa bỏ tờ báo xuống bàn, nhanh chưn xỏ vào đôi giép đứa, chạy lại bàn giấy cầm máy nói :

« — A-lô ! A-lô ! Phải. . . . Ai đó . . . à . . . quan đốc. . . vâng, em đây . . . không dám . . . chào quan ạ. . . . Ba em à ? Vâng, ba em vừa đi Vinh. . . . Vâng . . . không thể về trước một tuần ạ. . . Việc đó à ? Thì tốt lắm . . . Em vừa tiếp tờ báo, thấy lời cổ động . . . . em vẫn lo nghĩ mãi . . . Thế thì em mừng lắm. . . Không dám ! xin chào quan ».

Cô Quốc-hoa vừa đặt cái máy nói xuống thì con Lài hỏi liền :

— Ai vậy ? tây hả cô ?

— Tây Tàu đâu cô, quan đốc đấy !

— Quan đốc à ! Đốc gì cô ? Đốc-tờ, hay đốc . . . đốc học trò vậy cô ?

— Mà mầy hỏi làm gì . . . Nầy Lài ! mà cô cho em hay một việc vui lắm : quan đốc định tổ chức một cuộc hát giúp nạn dân, nhờ cô trợ lực và bảo cô làm diễn văn. Để hứa đó cô đem em đi nhé.

— Có vậy cô châu mình cùng đi ! Cô phải mất tiền không cô ? Cô đóng tiền hộ con, đó nhé ! . . .

Con Lài nghe qua câu chuyện cứ đứng hỏi mãi, nào nạn dân là thứ gì ? sao lại cứu ? diễn văn là gì ? . . . Cô Quốc-hoa trả lời mãi mà nó không hết hỏi, cô bèn đuổi nó xuống nhà bếp để cho cô lại phòng khách mà xem nhựt trình.

. . .

Nhưng nào cô có xem được ! Cô cầm tờ báo mà trí cô vẫn ở đâu đâu, cô nghĩ đến buổi hát sau nầy mà lòng cô phập phồng hồi hộp. Rồi cô nghĩ đến quan đốc : cái người làm sao mà giàu lòng bác ái xưa nay không có việc nghĩa nào mà quan không tận tâm tán trợ. Quan năm nay tuổi cũng chẳng là bao, mà trong xã hội, ngoài cái địa vị của quan, quan lại được nhân tâm tín phục. Nào cổ động cho phong trào thể dục năm nọ, mở cuộc lạc quyên giúp đồng bào Nghệ Tịnh năm kia, lòng nhiệt tâm và công phu khó nhọc của quan, đồng bào ở trong thành phố còn ai là không biết. Ơn của quan quá lớn, công của quan quá giày, đến đỗi trên hai chính phủ đã nhiều lần ban thưởng. Khi ngày thường quan ăn vận Âu trang thì trên cái « rờ ve » bộ áo « tit xo » vẫn nhấp nháy cái giây băng ba sắc. Đến khi có đám tiệc, nội bè, quan ăn vận khăn đen, áo gấm, thì ngoài cái thẻ bài có mấy chữ sơn son « hàng lâm thị độc », trước ngực quan lại đeo thêm một đồng kim khánh tùng tăng. Hễng tàm quan sẵn chứa, hễng san quan lại co thừa. Nhưng nói cho phải, làm việc nghĩa như quan không cần gì tốn của ; một lời nói, một bài cổ động trên báo chương, nó giúp đỡ cho đồng bào hơn bạc ngàn bạc vạn. Đã vậy mà quan lại có thể thiên, một tiếng cổ động của quan, nhờ có nhà đương cục phóng đại ra, trong dân gian sự hưởng ứng lại càng tăng lên gấp mấy.

Một người như quan đốc : tài có trí có, lòng nhân từ có, gia tư có, lại thêm tước vọng cao, thanh danh lừng lẫy, bây giờ đương buổi dân miền Nam bị cái nạn bão tay trời, bữa 4 mai, mà đứng lên tổ chức một đem hát lấy tiền cứu giúp, thì lo gì mà chẳng có kết giả tốt tươi. Cô Quốc-hoa nghĩ như vậy rồi cái trí cô lại bay bổng về các miền bị bão lụt, cô tưởng tượng cái cảnh cơ hàn của hàng mấy chục vạn đồng bào nằm dưới miền lều tranh, đương ngóng chờ vắt cơm cứu tử. Rồi cô nghĩ đến hồi lấy món tiền thâu trong đêm hát, mua gạo với áo quần đem phân phát cho nạn dân... trên cái mặt gầy mà tóp xương đó kia, thỉnh thoảng lại lộ ra một cái nụ cười cảm nghĩa.... cô tưởng tượng như vậy mà cô lấy làm vui vẻ hơn khi còn ở nhà Phước, sau một buổi đọc kinh trước bàn thờ Đức Mẹ.

Qua cái buổi suy nghĩ tưởng tượng rồi, cô bèn để lòng làm việc. Trước hết cô vâng lời quan đốc mà khởi sự thảo bài diễn văn. Bao nhiêu tâm tuyết của cô, cô rằng sức phô bày ra trên mặt giấy để được cảm kích khán quan, làm cho cuộc làm phúc càng thêm mỹ mãn.

(*Còn nữa*)

G. H.

DUYÊN THƠ

Tiểu-thuyết rất hay

của Ngọc - Am. Giá 0$20

QUAN-HẢI — HUẾ

HOÀI-NAM HÀM-THỤ HỌC-QUÁN

南懷

俯學授函

CHUYÊN DẠY QUỐC-VĂN

(*phụ thêm Hán-văn và Pháp văn*)

Chương-trình và thể-lệ

xin hỏi ở bản-quán chủ-nhân :

NGUYỄN-TRỌNG-CẨN

13, đường Diên-Đỉ, 13

HUẾ

VIỆC TRONG NƯỚC

THANH HÓA

Phụ-nữ Cứu-tế Lạc-thiện hội ở Thanh-hóa giúp nạn dân miền Nam Trung-kỳ

Hội Phụ-nữ Lạc-thiện Thanh-hóa đã trích trong quỉ hội một số tiền là 100$00 nhờ quan Sứ Thanh-hóa chuyển giao để giúp nạn dân miền Nam. Hôm 9 Mai, Hội lại tổ chức cuộc bán vé vào xem đá bóng thâu được 104$00 trừ ra 63$00 về tiền phí tổn còn lại được 41$00.

Nay Hội lại mới mở thêm cuộc lạc quyên trong hàng phụ nữ trong tỉnh được một món tiền 159$00, thành ra trước sau tỉnh được tất cả là : (100$+41$+159$ =300$00 hiện đã nhờ quan Sứ Thanh-hóa chuyển giao giúp đồng bào bị nạn.

Hội-đồng Trị-sự lai cảo

Thầy Phó xử một cái án « ly dị » rất mới

Tên Lê-hữu-Công ở làng Cổ-hậu, tổng Vệ-yên, huyện Quảng-xương, có người em là Lê-hữu-Nghĩa, đã 5, 6 năm nay giạm Lê-thị-Tỵ là con gái của Lê-hữu-Lợi và Hoàng-thị-Mạc, cũng người đồng làng. Lâu nay tết nhứt đi lại tốn kém đã nhiều. Ngày tháng 9 năm ngoái có đem 60 quan tiền và lễ vật tới làm lễ cưới ; vợ chồng lên Lợi nhận lễ và hẹn đến tháng giêng thì cho cưới.

Không rõ duyên cớ vì đâu, đến kỳ hẹn, bên gái dụng tình thôi hôn, đưa đơn lên huyện kiện đòi ly dị. Huyện giao về cho thầy Pho tòng là Lê-gia-Tường xử. Thầy Pho đòi anh em Lê-hữu-Công đến đó đang dọa nạt bắt làm tờ ly dị. Anh em Lê-hữu-Công không chịu làm, thầy Pho bèn mưu với cựu lý trưởng làng ấy là Hoàng-văn-Đặng làm tờ ly dị mà ép Lê-hữu-Nghĩa ký vào.

Ừ, mai bên không ưng nhau thì ly dị, vẫn không lạ gì, lạ nhứt là câu chuyện xử của thầy Pho : Tên Nghĩa bị ép ký tờ ly dị rồi, cách đâu 5, 6 hôm mà thầy Pho cưới người con gái ly dị kia là Lê-thị-Tỵ làm vợ thứ tư.

Thế là thầy Pho có đến 4 vợ mà tên Nghĩa kia lại ở góa. Kẻ thừa người ít, cái trò đời cũng lắm mó bát bình nhỉ !

Rõ chuyện

(Xem qua trang 8 cột 3)

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hỏi xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong

海上堂百應丸

Thưa các ngài !

Khi các ngài làm ăn ở nơi nước lạ (nước độc) nên dùng thuốc *Hải-ngọc đường-bách-ứng* thì mới tránh khỏi các bệnh như vàng da, to bụng, phù nề, da bụng dầy, bụng có cục mà hay đau, ăn không tiêu v.v Thuốc này còn chữa được huyết tích, đờm tích, ăn mà tích, đại tiện táo kiết cùng đàn bà kinh nguyệt không điều nữa. — Xa gần đều khen thần hiệu.

Mỗi bao giá 0$15 – Mỗi ve giá 0$25

Bán tại :

Thanh-hóa : M. Di-long, 71, Grand' rue
Bái thương: M. Tuất, Bến phở
Vinh : M. Vĩnh-hưng - Tường, 176, Rue Sarraut
Huế : M. Vĩnh-Tường, 49, Rue Gia-long
Quảng-ngãi: M. Quảng-hoa-Tế công ty, à Cửa tây el Phủ nhơn
Nha-trang : M. Mộng-lương thư quán dược phòng
Phan rang : M. Huỳnh-văn Trân, Dépôt pharmacie
Cana : M. Léon Triêm, Fournisseur de chaux
Thakhek (Lào) : M. Trịnh-duy-Yện
Phonlion(Lào) : M. Đoàn-xuân-Úy, cai de [illegible] à la maison Bartholonie

Mua buôn xin tính giá riêng và không phải chịu tiền cước.

Nhận hàng theo cách lãnh-hóa giao-ngân Contre-remboursement).

Thư hoặc mandat gửi cho :

Ông NGUYỄN-HUY-CỰ
Tú-tài, làng Hoằng nghĩa, phủ Hoằng-hóa
(Annam) Thanh-hóa

本堂百應丸

CÁCH TRỪ BỆNH HO

Qui ngài có bệnh ho xin chớ để lâu, khó trị. Các chứng ho như là : ho phong, ho đó, ho siễng, ho cảm, đàn bà ho máu, hót làm, ho khạc ra máu, ho cho đến đổi, khang tiếng. Xin qui ngài hãy nhớ mua cho được THUỐC HO (Bác - Bửu) dùng trong mười phút đồng hồ thì thấy hạ đàm hết ngứa cổ, trong mình rất dễ chịu nội ngày thì hết ho. Hiệu thuốc này có cầu chứng tại tòa và khắp cả Đông Pháp có hơn 150 nhà đại lý bán. Tôi dám bảo kiết nếu dùng thuốc ho này mà không hết ho, tôi xin trả tiền lại. Trừ bệnh ho lao, thì thuốc này làm bớt chớ tuyệt không dặng. Sự hay của thuốc nói không cùng, qui ngài dùng rồi mới rõ lời tôi là đúng với sự thật. Nhiều người ho sáu bảy tháng dùng thuốc này hết bệnh.

Ở Trung-kỳ có bán mấy chỗ kể dưới đây :
Ở Phonlion : Đồng-xuân-Cự Cai de la laverie S. E. I. M.
Ở Lazangrabang. Dương-quang-Xuyên, commerçant.
Ở Vientiane : Bùi-văn-Nhờ commerçant.
Ở Huế có bán nơi M. Đào-duy-Anh Quan-Hải rue Gia-long.
HUẾ (Citadelle) : *Hồ-tri-Phát maison Thuận-Lương*
FAIFO : *Bazar Hồng-Lợi 155 Pont Japonais*
TOURANE : *Nguyễn-hữu-Vinh commerçant*
PHANRANG : *Huỳnh-văn-Trân 14 Maréchal Joffre*
QUANGNGAI : *Madame Phạm-Hòe commerçante*
NHATRANG : *Nhà thuốc Mộng-Lương thư-quán*
QUANGTRI : *Châu-nguyên-An chez Hòa-Long hiệu*
PHANTHIẾT : *Lê-nam-Hưng commerçant rue Gia-long*
PHANTHIẾT : *Bazar Minh-Nguyệt, rue Gia-long près du poste*
PHANTHIẾT : *Bazar Minh-Giang, 2 Rue Đồng-khánh*
Mua sỉ bán bông 30% sở phí tôi chịu, do nơi

(*Còn cần thêm nhiều đại-lý*) Giá 0$14

NGUYỄN-VĂN-PHỐ
Boîte Postale n° 63 -:- Saigon

CAO ! THỰC ! RẤT TỐT !

Cao, thực của bản hiệu nấu rất công phu, rất kỹ tốt

Cao Hổ-cốt	4$00 một lạng	Cao Ích-mẫu	0$20 một lạng
Cao Khỉ	3.00 »	Cao Hy-thiêm	0.20 »
Cao mê	0.55 »	Cao Đại-bổ	0.60 một lọ
Cao Quy bản	0.30 »	Thực rất tốt	0.20 một lạng.

Mua buôn có giá riêng. Xin các ngài vui lòng chiếu cố cho.

Nay kính mời
VĨNH-HƯNG-TƯỜNG
VINH
và các chi-điểm các tỉnh

VINH

Về việc lời thôi 4 phạm nhân bị tăng án

Độ trước Tiếng-dân đã đăng tin viên đội đề-lao Vinh bắt được giấy mà quan hệ tại mấy người tù đàn bà. Ngay hôm đó các viên chức sở mật thám vào lao xét biết hai người đàn bà là thị Phúc, quê ở huyện Nghi-lộc và thị Duệ ở cống Đệ tam. Thị Phúc trước bị án 3 năm tù nay tăng lên 9 năm ; thị Duệ trước 2 năm rưỡi nay tăng đến 7 năm. Còn hai phạm-nhân đàn ông là tên Hòe và một người nữa đều bị tăng trên 3 năm cả. Rõ

NGHỆ AN

Phu trạm xin tăng lương

Bản báo tiếp được bức thơ của phu trạm miền Quỳnh lưu xin tăng lương ; bức thơ khá dài, kể rõ tình hình, không thể đăng hết, xin tóm tắt như dưới đặng quan trên lưu ý :

* * *

Phu trạm công việc khó nhọc mà mỗi tháng chỉ được 5 đồng bạc lương (5$00) không đủ ăn.... sau họ có viện dẫn mấy lẽ như quan lại Trung-kỳ gần đây được tăng lương, lính trạm cũng là người làm việc cho nhà nước mà không được hưởng cái ơn ấy. Trước kia, lính lệ và phu trạm lương tháng vẫn đồng nhau (5$00), nay lính lệ đã được tăng 2 lần (hiện được mỗi tháng 8$00), mà phu trạm vẫn cứ 5$00. Thế là phu trạm chịu phần thiệt thòi...

TOURANE

Lời cám ơn

Hội Đà-Thành-Thể-Dục xin cám ơn qui ông qui bà tây nam đã tới dự cuộc đánh vợt của chúng tôi xếp đặt để giúp thêm nạn dân miền Nam Trung kỳ.

Tiền thâu bữa ấy được	104$30
Tiền chi tiêu mất	42$00
Còn lại	62$30

Số tiền đã gửi lên quan Đốc-lý nhờ ngài chuyển giao ra Hội-Cứu-Tế Nạn-Dân phía Nam Trung-kỳ.

Hội Đà-thành thể-dục

QUẢNG NAM

Hào lý sao lại dung cho kẻ trộm ?

Ở làng Bích-Trâm tổng An-ninh phủ Điện-Bàn, có tên Nguyễn-Qui (tức lảo Nhứt), xưa nay đã có tiếng là một đứa gian đạo.

Thường mấy khi ăn trộm hoành hành quan phủ có dòi hỏi làng bảo khai tánh hạnh, nhưng lần nào bọn lý hào cũng tư vị, khai rằng lương thiện mà xin cho nó về.

Hôm 11 tháng 4 Annam, lảo Nhứt rủ vài người đi qua làng Đông-quan vào nhà tên Ngộ bắt heo, may trong nhà bay dậy, thì hai người khiêng heo chạy trước, còn lảo Nhứt đi sau. Chủ nhà tri hô lên, dân đến tiếp, lảo ta cự lại bị dân đánh lụy nằm đó. Trong khi ta làng nổi mõ om sòm, thì dân Quan Hiền, La Huân, Bích Trâm chạy đến lao nhao dân Đông Quan bắt lảo trói lại, sức dân canh đốn sáng. Lảo là dân Bích Trâm, nên lý trưởng Lê-Dư cho người đi mời lý hào Bích Trâm đến để làm chứng. Song lý hào Bích Trâm là Nguyễn-Trác, Nguyễn Chương, Nguyễn Long nói lảo Nhứt là lương thiện nay bị dân Đông Quan đánh nên đồ lỗi về làng Đông Quan làm gì thì làm, chớ không làm chứng. Mấy bác lại mưu chúc cho thân nhơn lảo Nhứt làm đơn kêu phủ rằng Nhứt là dân lương thiện, đêm khuya đi đường mà bị đánh, lý hào cũng khai lảo Nhứt là lương thiện.

Việc bắt bợm nhôn nhao mỏ cồng dậy trong ba làng, ai cũng đều biết sờ sờ. Hiện bây giờ lảo Nhứt bị thương, quan cho giấy dinhà thương Phố, không biết quan trên xử ra sao.

Người đi xem bắt bợm

PHÚ YÊN

Đính chính

Trong số báo 495 nơi thời sự Phú yên về tin « Lại một nhà mô phạm bị kiện » nói thầy trợ Đàn lân lu với cô con gái ông Thừ-dệ-Hiệp đó là nói lộn ; chính thầy kin lân lu với cô ở ông ấy.

Lời cảm tạ

Chúng tôi xin có lời cảm tạ qui Cụ, qui Quan, qui Ông, qui Bà, qui Thầy, qui Cô, đã có lòng chiếu cố đến chúng tôi nào gửi lời chia buồn, nào cho đồ phúng điếu, nào thân hành đến giúp và đi đưa đám người nhà chúng tôi là M. NGUYỄN-CÔNG-HUÂN, Đông dương Y-sĩ, tòng sự tại nhà thương THANH-HÓA vừa mới tạ thế hôm 18 tháng 6 tây tức là ngày 15 tháng 5 ta và đưa đám ngày 19 tháng 6 tây tức là ngày 16 tháng 5 ta tại Thanh-hóa.

Trong lúc bối rối, có điều gì sơ suất, xin các Ngài lượng thứ cho, chúng tôi rất lấy làm thâm cảm. Kính cáo

Đồng gia bái tạ

Danh sách các nhà từ-thiện giúp nạn dân miền Nam Trung-kỳ

(*tiếp theo*)

MM. Bạch quốc Nghề Bưu chánh Phủ qui		5$00
Lê đình Kiên	» »	1.00
Nguyễn-Dy, Directeur école Danné, Yên-định, Thanh-hóa		1.50
Phạm công Vỹ, Giáo sư, école Danné Thanh-hóa		0.50
Trịnh văn Khanh, élève école Danné Thanh-hóa		0.40
Hà văn Ênh	»	0.30
Phạm văn Mược	»	0.30
Hà ngọc Khuê	»	0.30
Lê đăng Khoa	»	0.30
Nguyễn văn Khoát	»	0.30
Phạm đức Vịnh	»	0.30
Lê văn Cự	»	0.30
Trịnh trọng Quờ	»	0.30
Lê thúc Chương	»	0.30
Đặng ngọc Toàn	»	0.30
Phạm văn Huyên	»	0.30
Trịnh trọng Tỷ	»	0.30
Đặng đình Tiến	»	0.30
Phạm Tín	»	0.30
Nguyễn-thị-Khiết	»	0.30
Hà văn Thịnh	»	0.20
Lưu quang Tước	»	0.20
Hồ xuân Phong	»	0.20
Lê như Chân	»	0.20
Nguyễn văn Giáp	»	0.20
Hoàng xuân Đốc	»	0.20
Lưu đình Lạc	»	0.20
Trịnh trọng Đáp	»	0.20
Hà văn Giác	»	0.10
Nguyễn xuân Tụng	»	0.10
Phạm văn Bồng	»	0.10
Nguyễn văn Hoạt	»	0.10
Nguyễn ngọc Toàn	»	0.10
Trần xuân Trí	»	0.10
Trần thị Hằng	»	0.10
Trịnh văn Hiệp	»	0.10
Nguyễn văn Đơ	»	0.10
Nguyễn văn Inh	»	0.10
Nguyễn văn Thơ	»	0.10
Hoàng văn Tập	»	0.10
Nguyễn văn Dầu	»	0.10
Vả văn Giám	»	0.10
Nguyễn hữu Hiệp	»	0.10
Cộng :		16.00
Cộng số trước :		88$74
Tổng cộng :		104$74

XÃ-HỘI-HỌC

CHƯƠNG THỨ 3

BÒN LUẬN

Các chủng loại thuộc về ý chí kiết hợp

(*Tiếp theo*)

Muốn chứng cho rõ, xem người mọi thì biết nguyên thủy nhân loại trong thời ấy ra thế nào. Thân thể có 7 đều đặc biệt.

a) Răng lớn. Ở đời thượng cổ, nông nghiệp chưa phát minh, khi cu còn thiếu, phàm ăn vật gì hay là làm việc gì, đều dùng răng làm lợi khí nên răng lớn mà bền. Ngày nay giống mọi, có nhiều giống răng lớn.

b Thân thể về phần dưới mềm và yếu hèn. Loài người do động vật 4 chưn mà lần lần biến lên thành 2 tay 2 chưn. 2 chưn vì sự siêng năng hoạt động mà lớn lên lần lần. Nay các nhà lữ hành vào những xứ dã man, đều nói rằng người dã man về các bộ phận thân thể cũng giống người, chỉ khác bộ tay chưn mà thôi.

c Ruột to. Đồ ăn thô vụng, phần tư dưỡng ít, cần phải ăn nhiều, nên đồ bài tiết cũng nhiều. Vả lại ăn không có chừng mực, không ăn nhiều thì không sống còn. Xem mấy bản du ký, như nói người Pháp-mô da-thái bụng dưới to lớn, người A-ca-đức năm tuổi ăn sửa đến vài cân, người Thong-ca-tư mỗi ngày ăn 40 cân thịt v. v.

d Xác nhỏ. Vì khí hậu trong cõi tự nhiên và thiếu đồ tư dưỡng cung cấp, như dân ở miền núi trung ương Ấn-độ, đàn ông 5 thước, đàn bà chỉ 4 thước 5 tấc. Người Bà tu-môn, đàn ông 4 thước 6 tấc, đàn bà 4 thước, ngoài ra như mấy bộ lạc châu Phi nhiều giống không đầy 5 thước...

e Gân sức yếu. Tư dưỡng thiếu thì thần kinh trí độn mà xu thế cũng bạo mòn, sức lực cũng không mạnh, như nhà du lịch nọ nói dân núi Ấn-độ làm gì mạnh bạo một hồi rồi xỉu liền, không làm lâu được.

g Thân thể bền cứng. Bền cứng đây không phải nói mạnh khỏe nghĩa là khí dụng không có, bị phòng hại với ngoại giới nhiều nên chịu khổ chịu đau quen đi, trần mình mà nằm giữa tuyết sương như người A-ca-đức, và hô hấp khí độc như thổ nhân Ấn-độ, chính là vì thế.

h Thân thể thành thục sớm. Não tủy nhỏ nên thành thục mau, phụ nữ lại càng sớm hơn, như người ở đảo Hảo-thái-lợi-a, lúc nhỏ thông minh hơn người mà đến 25 tuổi thì ra suy lão.

Bảy đều kể trên, là hiện tượng người dã man đời nay. Tuy ở trong nhân thay đổi mà có khác, không giống y như bảy đều đó, song nhân đó cũng hiểu được thân thể người sơ nhân là thế nào. (*Còn nữa*)

THU DẠ LỮ HOÀI
dịch bằng vận văn, Pháp của ông BÙI-VĂN-LĂNG
Bán tại
Thái-Hòa – Quinhơn — 0$20

Máy đánh chữ hiệu M. E. R. Z.

Máy M. E. R. Z. là thứ máy của nước Đức chế ra đã lâu năm, khắp hoàn cầu ai cũng biết tiếng là hiệu máy tốt. Các cơ quan toàn bằng thép đúc Acier chrome nhẹ nhàng mà chắc chắn, không có chỗ nào có thể gì, cong hay mòn được.

Có một điều tiện lợi nhất của máy M. E. R. Z. là : Khi lau chùi chỉ bấm một chỗ là tháo tung được cả ra, lúc lắp chỉ trong một nháy mắt thì đâu lại vào đấy.

Lúc mới mua thì máy hiệu nào cũng như nhau, dùng được vài năm rồi mới rõ tốt xấu. Máy M. E. R. Z. có thể dùng được một đời không suy suyển.

Bản-hiệu mới điều đình với hiệu M. E. R. Z. chế một kiểu máy vừa để nhà giấy vừa đem đi đường được, vừa đánh chữ tây vừa đánh chữ quốc-ngữ đủ hết các giấu. Xưa nay chưa có máy nào đánh chữ quốc-ngữ tiện và tốt bằng máy M. E. R. Z. của bản-hiệu. Ai muốn mua hoặc muốn xem xin lại hay là viết thư lại hiệu.

HƯƠNG KY - PHOTO
84, Rue Jules - Ferry -:- HANOI
Téléphone : 286

ĐỒNG-BÀO MẮC BỆNH CHI TRẦM-TRỌNG

Khó-khăn, kinh-niên, như : Phong (hủi), Ho-lao, thổ-huyết, lao-tâm, lao-lực, đau ngực, bạn suyễn, Đau-bụng kinh-niên, kiết-lị, tràng-nhược, ung, nhọt, lở lại, hư thận, giang mai lậu kinh niên, di-mộng-tinh, Đàn bà huyết bạch, kinh không đều, hừu-sanh vô-dưỡng, vân vân ... thì nên gửi ngay thư về Bổn-Dường, để lãnh mua thuốc mà dùng cho được mau khỏi, vì Bổn-Dường có nhiều Thầy-Thuốc lão-thành mà Chủ-Nhân là bực đại-danh-sư, lại có đủ các món Thuốc Nam Thuốc-Bắc gia-truyền rất thần-diệu đại-tài, chuyên chữa các bệnh kinh-niên trầm trọng, nên vì nhiều bệnh khó khăn, dùng thuốc khắp nơi hai ba năm, tốn bạc trăm bạc ngàn mà vô hiệu, sau dùng thuốc của Bổn-Dường có ít bữa là khỏi rứt nọc ngay. Vậy, chẳng nên theo dùng các thuốc nhảm, không những tốn tiền, mất vô người nhà, truyền lây anh em, mà bệnh còn ngấm ngầm tác hại, mau ngày tánh mạng. Khi Bổn-Dường gửi thuốc đi, không những chỉ dẫn, cách-dùng thuốc rất rõ ràng, ai cũng hiểu, mà còn giặn bảo cách thức gìn giữ kiêng khem rất kỹ càng, để được mau khỏi bịnh. Sau nữa, các ngài nên uống Tiên-Tửu (pha với rượu nho cốt lâu năm rất thơm ngon, trẻ nhỏ cũng uống được, không say) là thuốc bổ phổi, bổ thận, bổ gân cốt, bổ khí huyết, bổ tỉ vị rất mạnh, rất tốt, hơn năm nhung cao quế nhiều lắm. nên được bao mập, khỏe mạnh, ăn khỏe, mau đói, ngủ ngon, làm ăn lanh lợi, nếu có ho, lao, đau phổi, gan, tim, ngực, lưng, thận, đau bụng, động-kinh, táo, lị, tả bại đau gân, nhức xương, phù, bàng, ngủ nước, tiểu vàng đục, nọc bệnh tính di hại, ung, sản hậu-sản, kinh-nguyệt bất kham, xanh xám, kinh bạch, đỏ non, vân vân ... cũng mau khỏi lắm. Khi đau ốm vừa uống Tiên-Tửu, vừa uống Thuốc, càng hay, vừa chóng khỏi bịnh, vừa được khỏe mạnh, xin tạm coi 2 lá thơ dưới nay thì đủ rõ Thuốc và Tiên-Tửu thần-diệu vô cùng :

1. — « Thưa Ngài, người nhà tôi mắc bịnh động-kinh đã 3 năm nay, tốn lắm tiền thuốc mà vô hiệu. Nay dùng thuốc và Tiên-Tửu của Ngài, vừa mau khỏi bịnh, vừa khỏe mạnh béo tốt lắm. Vậy ngài lại gửi ngay cho tôi 4 chai Tiên-Tửu (3 đồng 1 chai).....

M NGUYỄN-KHẮC-CUNG
Secrétaire à la Banque de l'Indochine à Qui-nhon »

2. — « Thưa Ngài, bịnh Phung của cháu đã khỏi rồi, nay chỉ xin Ngài 20$00 vừa Tiên-Tửu vừa Thuốc trị bịnh huyết-bạch của chị nó.....

Monsieur T. B. C.
Commerçant à Hà-tĩnh »

Mua thuốc và Tiên-Tửu theo lối giao-ngân lãnh-hóa cũng được, cước phí bổn-dường chịu hết. Vậy rất mong các ngài vì tình đồng-loại mà hết lòng cổ-động giúp để đồng-bào khỏi đau ốm khỏi nhà tiền mất tật còn, đó cũng là một công-đức lớn vậy.

Nay cẩn-bạch : ĐẠI-BẢO-DƯỜNG, 22 *Médicaments* HANOI

Đâu là CÓI PHÚC ?

TRIẾT-HỌC TIỂU-THUYẾT

Tác giả : C. Flammarion — Giang - Ha dịch-thuật

Số 27

Tiếp được cái thơ của bà Cát tử vân, thế là không còn do dự nữa. Chưa hết tháng 6 mà chú thím nàng và nàng ba người đã lấy sẵn một chiếc xe trong chuyến xe đi về núi Tỷ lợi ngưu tư. Cuộc hành trình chẳng khác chi một cuộc hành trình nhàn của học trò đi nghỉ mát; vui cho đến quên cả những chuyện vui ở Ba-lê cả sở sách và triết lý. Lại chính là lần đầu mà nàng Minh-tinh đi ra xa giường ấy. Trước cái toa xe bán đồ thực phẩm, các phong cảnh chạy thoáng qua rất nhanh, cung cho nàng Minh-tinh một đều giải trí rất ngộ, bao nhiêu ý tưởng nàng đã hấp thụ trong mấy tháng sau nầy đều lan tản như chóm hội ở đầu máy toa xe, và các ảnh của đồng nội thoáng qua trước mắt. Xe đến Bót-đô ba chú cháu ở lại đó hai ngày để đi giạo; qua ngày thứ ba thì đến Lay-sông, chúng cũng có ý ở chơi ít bữa, nhưng ngày hôm sau thì có người nhà tử tước Các tư vân đến rước về đến.

Sở đến của tử tước Cát-tử-vân ở về một triền núi, giữa các rừng cây và đồng cỏ, ngó thẳng qua cái hói phía trước cho đến cái ngôi tháp xưa. Qua ngày sau khi đến đến thì khỏi sự các cuộc du ngoạn, khi đi chơn, khi đi xe, khi đi ngựa, mỗi ngày mỗi tìm thấy cảnh mới luôn. Các con đường đi trong giãy núi Tỷ-lợi-ngưu-tư đã eo hiểm mà rất đẹp. Ở đây không phải như trên mặt nước các hồ ở Thụy-sĩ cũng không phải như trong núi Ang-bơ ; cảnh ở trên núi Tỷ - lợi - ngưu - tư không rộng rãi, không cao lắm, mà eo hẹp hơn ; nhưng các eo núi cây xanh hơn, mà ít vườn, ít nhà mát, cảnh có vẻ hoang nhàn, rậm rập hơn, lại khi nào cũng nghe tiếng nước chảy rỉ reo, nhất là về tiết tháng 5, tháng 6. Trong cái không khí trong sạch ở miền núi nầy, dẫu đi dạo cho xa mấy cũng không nghe mệt, mà lại làm cho người tối ngủ càng ngon, để ngày mai càng trở nên hăng hái mà đạo chơi các nơi tiên cảnh....

Mấy bà con nàng Minh tinh ở nhà tử tước Cát tử vân đã được mười lăm hôm, sống giữa phong cảnh thiên nhiên, mà không khi nào nghĩ đến chuyện trở xuống trường hát Lay sông. Hôm nay tử tước Cát tử vân lại bàn tính một cuộc du ngoạn xa hơn, đi trải qua nhiều làng, mãi cho đến Cổ lợ rê. Nàng Minh tinh ngó theo trong tấm địa đồ, mà hỏi :

« — Vậy thì sao ta không đi thẳng qua Tây ban nha ? Tưởng như nước Tây ban nha không xa mấy mà ?

— Tây ban nha ở kề bên mình đây chớ có xa gì !

Tử tước lại đi lại gần cửa sổ đưa tay về phía tay trái chỉ một con đường gần đó mà nói :

— Gần cho đến đổi nếu chúng ta theo con đường nầy, thì chúng ta muốn đi qua Tây ban nha ăn cơm trưa ngày nào cũng được, rồi về ăn cơm tối ở nhà như thường.

— Thật vậy ư ! Thì chớ sao chúng ta không đi đi ? Và đi như vậy thì chúng ta có thể ăn cơm trưa tại đâu ?

— Tại một làng bên nước Tây ban nha rất đẹp ở trên con Sông Garonne, chỗ mà người ta câu lắm con cá thoan tử rất ngon. Con đường đi cho đến trên chót núi Tỷ lợi ngưu tư lại chẳng khác chi một con đường đi ở trong đến hai bên đầy cây cổ thụ, đến khi chúng ta đi đến triền núi thuộc Tây ban nha thì chẳng khác chi trên sân khấu ca trường phong cảnh toàn đổi cả : Khí trời hết mát mà đổi nóng, rừng cây cũng thay vẻ, thế là hết còn địa phận nước Pháp mà là địa phận Tây ban nha. Coi đó thì biết dầu cho vua Lộ ý 14, dầu cho Nã phá Luân có cái tư tưởng khỏa bằng các biên giới, mà giẫy núi Tỷ lợi ngưu tư nầy cũng không là một món đồ vô ích vậy.

Nàng Minh-tinh nghe nói cả mừng đòi đi qua Tây ban nha ngay :

— Vậy thì ngày mai chúng ta hãy khởi sự đi ngay ! Trời mấy bữa nay còn tốt, đừng chờ nữa mà mưa xuống, phải dinh cả các cuộc dạo núi thì đáng tiếc lắm. »

Địa đầu nước Tây ban nha chỉ cách chỗ tử tước Các tư vân có năm cây số. Bữa sau lối 7 giờ sáng thì mấy bà con đã khởi sự đi. Lúc đi lên thì còn hơi chậm, nhưng đến khi đi xuống thì rất nhanh. Đến 10 giờ thì chúng đi đến giữa một đám người thổ nhân ăn mặc đủ sắc và rất náo nhiệt. Bữa ấy là một ngày lễ và cũng là một ngày chợ phiên nữa. Tiếng chuông rung inh ỏi, các bạn hàng, và ngựa lừa cùng các vật khác đầy các nơi. Trông các lử quán đầy cả người ta lui tới, trong các con đường đâu đâu cũng ồn cả tiếng nói giọng Tây ban nha ... Đã thế mà mặt trời còn tỏ rạng ở trên đầu dọi nắng xuống, còn mặt nước sông cũng lóng lánh gợn. Hẳn thật là ở giữa một dân tộc khác, một phong cảnh khác, một thế giới khác.

Vì chờ cho đến giờ ăn trưa, chúng bèn vào thăm một cái nhà thờ xưa. Chúng đến thì vừa thấy trong nhà thờ đương làm lễ. Cả đàn ông đàn bà gì cũng đều quỳ trên cái nền đá. Chúng bèn ngừng lại ngoài cửa nhà thờ để cho khỏi làm ồn trong buổi lễ. Đến khi dân mình thánh Chúa » thì có một đứa nhi đồng giúp lễ đứng chực trên một cái diễn đài, bèn quảy cái bánh xe có cột đầy chuông nhỏ. Trận chuông rẹo, làm cho ai nấy cũng cúi đầu sát đất. Phía trong nhà thờ ánh sáng mặt trời cũng chiếu vào. Còn bên ngoài thì nào tiếng bò rống, tiếng người buôn bán nói chuyện với nhau ồn ào, pha với tiếng chó sủa, gà gáy inh ỏi. Một chập lại có một giọng kèn thổi lên làm cho che lấp các tiếng trước.

(Kỳ sau sẽ tiếp)

Việc thế giới

(Tiếp theo trang nhì)

Quân đảng quốc gia xã hội Đức được lập lại

Bá-linh, 15 Juin. – Quân đảng của Hitler đã bị giải tán từ ngày 13 Avril, theo chỉ dụ của chính phủ Bruning, bắt đầu từ ngày 17 Juin nầy sẽ được lập lại theo chỉ dụ của Tổng thống Hindenburg.

Chỉ dụ nầy đến chiều thứ năm mới yết, vì hiện nay chính phủ còn đương điều đình với chính phủ các nước về phía nam nước Đức. Các nước nầy chủ rằng để cho các quân đảng của Hitler lập lại là việc có hại cho trật tự.

Đảng quốc gia xã hội đối với chính phủ Von Papen (Đức)

Bá linh, 15 Juin. — Đảng quốc gia xã hội tuông như không bằng lòng chính phủ Von Papen. Cơ quan chính của đảng Hitler « *Voelkischer Beobachter* » viết : « Đảng quốc gia xã hội không nhận đạo chỉ dụ về tài chính vừa rồi. Theo như việc làm đầu tiên ấy thì chính phủ nầy cũng không khác gì chính phủ Bruning trước ».

Việc Pháp Đức giao thiệp, theo ý kiến một tổng trưởng Đức

Bá linh, 16 Juin (Imp.) — Schleicher, một tổng trưởng Đức tuyên bố rằng các đảng quốc gia Đức thiệt lòng muốn Pháp Đức thân thiện.

Nước Đức sẵn lòng đồng minh với nước Pháp về kinh tế, nhưng muốn được như thế thì phải giải quyết 3 điều kiện cốt yếu sau nầy :

1° phải cởi cho Đức hết cả trách nhiệm về chiến tranh ;

2° phải bãi bỏ khoảng bồi thường ;

3° phải bỏ sự bất bình đẳng giữa hai nước Pháp Đức về binh bị.

Đức không muốn thêm binh bị ; trái lại, muốn giảm binh bị nữa kia. Nhưng nếu các nước khác không chịu giảm binh bị của mình, thì Đức buộc phải thêm binh bị.

Dư luận ở Anh về vấn đề bồi thường

Luân-đôn, 16 Juin. — Theo báo « New Chronicle », Sir Layton nói rằng nếu việc trả bồi khoản mà hoãn lại, thì hội nghị kinh tế quốc tế cũng phải hoãn lại, không nhóm được. Nếu Đức thiệt không trả cho các nước, thì các nước phải nhiều sự khó khăn dữ lắm.

Ở nước của Mussolini

La mã, 16 Juin (Imp.) — Angelo Bardelletto bị bắt trước đây mấy ngày, trên con đường mà Mussolini sắp sửa đi qua, có mang theo trong mình bom và súng sáu đã bị tòa án đặc biệt khép vào tội chực hành thích Mussolini và kêu án tử hình.

La-mã, 16 Juin. — Tòa án đặc biệt xử 9 người phản pha-xít, kêu án tử hình 1 người, 30 năm cầm cố 6 người, 10 năm cầm cố 2 người.

Người bị tử hình tên là Bovone. Bovone sắp đặt một cuộc hành thích Mussolini.

La-mã, 16 Juin. — Đến mai Angelo Bardelletto và Bovone hai người bị kết án tử hình sẽ bị đem ra bắn.

Bãi công, biểu tình, xung đột...

Tây-ban-nha

Madrid, 14 Juin. — Quan Thống sứ Jaen, được tin có rối loạn ở Puerte-Del-Rey, liền tuần hành đến tận nơi. Khi ông vừa đến nơi thì bị thợ bãi công vây. Vệ binh bắn đi bắn lại nhiều lần dẹp giải tan.

Đảo Canaries

Saint-Croix, 14 Juin. – Thợ bến tàu có chưa trong « lao động quốc gia liên hiệp hội » và thợ trong các công đoàn xung đột nhau tựa lắm. Bọn sau đánh một viên kiểm tra lao động bị thương. Viên kiểm tra nầy bắn lại, chết mất một người. Thợ công đoàn bắn một phát súng, một người vệ binh chết. Tình hình xem nghiêm trọng lắm. Bao đầu một mình vệ binh can thiệp, nhưng xem không đủ chi, nên phải dùng đến quân lính. Các nhà hàng, các trường hát đều phải đóng cửa hết.

Ba-lan

Varsovie, 16 Juin (Rad. dép.) — Vì các chủ xưởng dệt bạ tiền công nên thợ thuyền bãi ở Lodz công đồng phản đối.

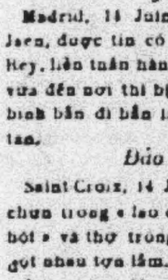

Thuốc xán

Xơ mít một liều 1$20 trừ tuyệt bệnh xán.

Thuốc cai nha-phiến

Bổ rất êm đềm, tâm kỳ bí tiếng, ai muốn khỏi nghiện, gửi thư cho biết : 1°) Hút ngày mấy bữa ?
2°) Mỗi bữa mấy phân ?
3°) Xái ăn mấy lượt ?

Nguyên sử lóa thượng hạng thông phán

TRẦN - ĐỨC - CẢNH
57 — phố Đinh-Tân — 57
TONKIN — NAM-ĐỊNH

CHÂN TƯỚNG QUÂN-PHIỆT NHẬT-BẢN VÀ CHÁNH SÁCH XÂM LƯỢC

(Tiếp theo)

« Trước sự biến Mãn-châu phát sanh (1931), địa vị quân bộ Nhật-bản như trên đã nói; song trước lúc bấy giờ, đã có một phần quân nhân tổ chức bí mật can thiệp chính trị, để hoạt động những đều trái phép. Tinh thần chỉ đạo cuộc tổ chức ấy toàn do chủ nghĩa « Pháp-tây-tư-đồ » (quân nhân độc tài) mà có bọn vô sản giai cấp và dân chủ đảng cũng hòa theo. Chánh sách ấy gồm hai phương diện, là đối ngoại xâm lược, đối nội thực hành chủ nghĩa quốc gia xã hội . . .

Bọn quân phiệt được cái lực lượng ấy, đương nhiên phản công lại dân chánh đảng để thân trương oai vọng của mình. Khi đó mới chế tạo ra mối ngoại tranh. Đầu tiên phiến động nội loạn Trung-hoa, nhân nhân Ninh Việt đề-ngô nhau, một tay yếu nhân trong phái « Pháp-tây-tư-đồ » Nhật là Tiền-Cơ (quân vụ cuộc trưởng) từng bán một khoản quân giới và thuốc đạn cho chánh phủ Quảng-châu, toan chở sang giao ở phụ đầu ấy, nhưng ngoại vụ sảnh không ưng thuận lối hành vi trái phép ấy, thành ra nội bộ xung đột nhau. Nội-các đùng thủ đoạn cương quyết, hạ lệnh bắt chiếc thuyền trang tải quân khí ấy. Quảng châu phái Trần-hữu-Nhân sang Nhật mong điều đình lượng giải, xin chánh phủ Nhật đừng can thiệp về việc vận tải quân hỏa, nhưng đều thỉnh cầu ấy không hiệu quả.

Quân phiệt hoạt động ở Đông bắc. — Phái « Pháp-tây-tư-đồ » lại hoạt động phía Đông-bắc, định mở đầu đánh Trương-học-Lương. Nội các dân chánh đảng lại tán trợ chánh phủ Nam-kinh và Trương-học-Lương, cùng nhau thương lượng chánh sách đối Hoa đối Mãn một trật lượng giải, mà bọn quân phiệt một mực phản đối rất kịch liệt. Song phản đối theo cách gián tiếp, không hiệu quả gì, bọn ấy mới quyết tâm thi cách phản đối trực tiếp, tức là xâm lược Mãn-châu.

Nhân cái án Vạn-Bửu-Sơn, án Trung-Thôn cùng các mối khác, bọn quân phiệt lợi dụng để khêu động lòng công phẫn quốc dân Nhật cừu với Trung hoa. Ảnh hưởng tuyên truyền ấy đã nhiều phần hưởng ứng, bọn quân phiệt mới mượn cớ quân Tàu phá đường sắt Nam-Mãn, ngày 18-9-31 thực hành chiếm cứ Mãn-châu. Chỉ trong mấy giờ đồng hồ, bao nhiêu bộ phận trọng yếu đều vào tay quân Nhật, mà ở trong nước thì lệnh động viên đã hạ tại ngày 13-9-31 kia. Thế là rõ việc có dự mưu sẵn sàng đâu vào đó rồi.

Nhân cái án Mãn-châu mà lấn sang Thượng-hải. — Sau ngày 18-9 rồi, sự thiệt rõ rệt, nhứt là trận tập thủ Cẩm-châu. Sự ấy dụng ý thế nào ? Nguyên Nội các dân chánh đảng có tỏ ra cái thái độ toan hiệp định một lối chánh trị với Trương-học-Lương, mà bọn quân phiệt nhứt định phá hoại cái chánh sách ấy. Đến cuối tháng 10, bọn quân phiệt định kế tạo thành chánh biến, toan ám sát các nhân yếu nhân phái văn-trị kia để đoạt chánh quyền. Không ngờ mưu ấy bại lộ, không thành. Sau việc Cẩm châu, thái độ Quốc Liên tỏ cách kiên định, thành ra địa vị chánh phủ dân trị kia đứng vào giữa quân phiệt và Quốc-Liên, càng thêm khó khăn, không duy trì được.

Nội các dân trị đổ rồi, nội các chánh hữu hội Khuyển-dưỡng-Nghị lên cầm chánh quyền toan giải quyết cái án Mãn châu. Tháng 1-32 đã mở đầu cùng chánh phủ Trung-hoa thương lượng điều giải, bọn quân phiệt nhứt vị phản đối. Vị chánh sách liên Hoa của chánh phủ dân trị, muốn tổ chức Mãn-châu làm một nước độc lập, không hợp với lý vị của bọn quân nhân kia, thành diễn ra cuộc Thượng-hải. Cuộc Thượng hải, nguyên do có một thầy tu Nhật bị người Tàu đánh bị thương, nhân thế mà đốt một công xưởng lớn của người Tàu. Nay xét ra thì kẻ chủ sử cuộc bạo động ấy là thuộc về đảng phái khiêu chiến. Hiện nay tuy binh tình mà đảng ấy còn cố nhịp hoạt động, nghĩa là cốt gây sự khiêu khích Tàu với Nhật, hay là Nga với Nhật vậy.

Phái « Pháp-tây-tư-đồ » bành trướng. — Nội các Khuyển-dưỡng-Nghị dùng Hoàng-mộc làm lục tướng, Phục-kiến-Cung làm hải quân tham mưu trưởng. Hai nhà có quyền lực làm lãnh tụ lục quân và hải quân, tức là hai chủ quân phiệt đã vượt lên cái địa vị « dân trị nội các không chế ngự được », tức cho rằng hải lục quân đã thống trị cả các cơ quan dân trị cũng là đúng.

Thế lực quân phiệt bành trướng như thế, giai cấp tư tài, không những không dám công kích, mà lại bị khuất phục dưới thế lực của họ, ấy là do chế độ phong kiến xui nên. Giai cấp tư tài không dám chống với bọn quân phiệt mà các phái thế lực bạo nhược khác, cũng lần lần hòa theo, cho đến đảng xã hội dân chủ cũng các đảng lớn cũng thành ra Phái-tây-tư-đồ hóa cả. Thế là cuộc thắng lợi của quân phiệt đã nắm chắc trong tay.

Phương châm chánh-trị của phái « Pháp-tây-tư-đồ » Nhật-bản thế nào ? — Chủ nghĩa của họ đại khái cũng chủ trương « lấy Thiên-hoàng làm trung tâm », sản nghiệp quốc hữu, và phản đối bọn tư bản ». Gần mấy năm nay, giai cấp tư tài cầm quyền kinh tế, gần choáng cả toàn bộ tài chính trong nước, chánh phủ dân trị, chỉ là cái cơ quan riêng của giai cấp ấy. Bọn quân nhân thấy xu thế như vậy, cực lực phản đối, toan phá hoại đi, nên toan chiếm phủ nguyên và thị trường ở Mãn-châu. Công việc Mãn-châu gần thành, lại toan khoách trương đến miền Nam Trung-hoa nữa. Họ lại nhận rằng không cùng liệt-cường, nhứt là nước Mỹ, đánh nhau một trận thì chủ nghĩa « Môn-La » ở phương Đông không đứng vững được. Nói cho rõ, phương châm của họ, một mặt là dùng chủ nghĩa chiến tranh, làm cho Trung-quốc cách biệt với miền hải dương đặng chiếm đoạt phủ nguyên và thị trường của Trung-quốc. Một mặt thi làm cho suy nhược giai cấp tư sản và các chánh đảng vô sản để duy trì chánh sách võ lực cho được lâu bền. Ấy chính là theo mây của phái « Pháp-tây-tư-đồ » Nhật-bản vậy.

Tiền đồ phái « Pháp tây tư » sẽ ra thế nào ? — Cái chánh sách ấu trĩ và dã man của phái « pháp-tây-tư », thực hiện cũng chẳng dễ dàng gì : pháp-tây-tư ở các nước là hợp tác với bọn giai cấp tư sản, mà phái quân nhân Nhật lại rời bọn tư sản ra, và điều kiện hợp tác cũng không đều đủ. Thế lực phái « pháp tây-tư » thông đồng có được lâu không ? Đều ấy còn khả nghi. Song đương lúc chiến tranh còn tồn tại nầy thì cái ưu thế của bọn chắc là giữ được vững chắc. Hiện nay họ đã đánh đổ mấy người yếu nhân trong kinh-tế-giới, nên có tin truyền rằng bên giai cấp tư sản đã bắt đầu vận động phản kháng. Còn phái « pháp-tây-tư » thì lợi dụng cái nhịp nước Mỹ đối Nhật kinh tế tuyệt giao và kỳ đãi kiều dân làm lợi khi để khêu mối ác cảm người Nhật đối Mỹ đặng khai chiến với Mỹ. Cái thủ đoạn ấy có thành công hay không ? thời gian sẽ bảo cho chúng ta biết ».

Xem bài luận trên nầy thì hiện tình nội chánh ngoại giao của nước Nhật thế nào, thấy được rõ ràng. Nếu như đã tâm bọn quân nhân cứ một mực tấn hành mà không gì ngăn trở thì cuộc rắc rối ở Đông-đông nầy chưa biết dận là chừng.

KHÁCH-QUAN
dịch thuật

NGẬM MỘT HƯỜN

VALDA
TRONG MIỆNG

Thì Khỏi đau đóc giọng, Khan cổ, Khỏi nóng lạnh, sổ mũi, và lại Không ho.

Có nghẹt mũi, ho nhiều, mà ngậm được thuốc ấy thì cũng hết liền.

— Ấy là —
một thứ thuốc thần hiệu lắm
ĐỂ MÀ TRỊ
các chứng bịnh ho lao và tức ngực.

THUỐC HƯỜN VALDA

có bán cùng trong các tiệm thuốc
Có mua thì nhớ coi trên nắp hộp có hiệu chữ

VALDA
MỚI THIỆT PHẢI

GIA ĐÌNH GIÁO DỤC

Quyển thượng và quyển hạ
Mỗi quyển 0$20

MATÉRIEL D'OCCASION A VENDRE

3 Machines FARCOT 180 CV avec leurs condenseurs et leurs chaudières de 75 m2.
2 Machines à Vapeur PLANETE 120 CV avec leurs chaudières 80 m2.
3 Machines à Vapeur FIOUD 36 CV.
1 Machine à Vapeur DOUANE 12 CV.
1 Chaudière S. A. C. M. 150 m2.
1 Chaudière type locomotive 80 m2.
2 Chaudières tubulaires à bois.
1 Semifixe WEYER & RICHEMOND type 49 et accessoires.
1 Moteur Semi DIESEL ASTER horizontal 25 CV mono cylindrique.
1 Moteur DUPLEX 160/180 CV 2 cylindres avec son gazogène au bois VIERZON.
1 Alternateur 135 KVA — 3300 Volts
2 » 100 KVA — 3300 Volts
1 Dyname S. A. C. M. 96 KW 480 » 200 Amp.
1 Dyname GRAMMONT 220 » 150 Amp.
10 Moteurs 440 V & 220 Volts.

S'adresser au journal qui transmettra

NHIỀU NGƯỜI BỊ :

PHÒNG-TÍCH
« CON CHIM »

Bịnh Phòng-Tích đàn ông, đàn bà sức kém thường hay bị, nhất là tự 25 đến 60 mà hay bị lắm, vì :
1 là : khi cơm no, rượu say, vội ham tình dục ;
2 là : khi mệt nhọc, ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay,
nên thọ bịnh : gọi là Phòng-tích. Khi thọ bịnh, thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn thì hay ợ thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt. Bị lâu sắc mặt vàng, đa bụng đầy.
Mới bị uống 1, 2 liều, lần 4, 5 liều, uống không công phạt, đông bịnh ít thấy đã hịa hoặc khỏi ngay. Mỗi liều chia hai bận uống, giá : 0p40.
VŨ-ĐÌNH-TÂN, 178 bis, Route Lạchtray HAIPHONG. ÂN-TỬ kim-tiền năm 1928

ĐẠI - LÝ TRUNG - KỲ :

HUE : Hiệu VĨNH-THƯỜNG, phố Gia-Long.
TOURANE : THÁI-VIÊN phố Musée và NGUYỄN-THỊ-HUỆ phố Đỗ-hữu-Vị.
QUANGNGAI : NGUYỄN-NGỌC-ANH, Thạch-trụ, Mộ-Đức và CHỆ-HOÀNG à Sông vệ
NHATRANG : MỘNG-LƯƠNG-THƯ-QUÁN.
TAMQUAN : Hiệu ông ĐỘI-CHẤN.
VINH : Hiệu SINH-HUY, phố Gare.
DALAT : ĐINH-VĂN-CHÂU, Librairie.
FAIFOO : HOÀNG ĐẮC - VINH 188, phố Pont Japonais.
DONG-HOI : Lê-Quỳnh Commerçant.
PHANTHIẾT : MINH-GIANG, 2 phố Đồng-khánh.
khắp hạ kỳ có Đại-lý bán nhà

Magasin de Soieries
TÂN-LỢI
188 - 140, Bd Tổng-đốc-Phương
CHOLON

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-châu v. v.... Nhưng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Sau lẽ đã vào thứ hàng Bombay, hàng Khượt-bản v. v.... Khăn đội đầu rất và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp.

Trừ bán sỉ và lẻ đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu « Dainture Idéale » danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits « Kim-Thôi » của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits melangeur chaloin của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng).

Ở Saigon có bán ở hiệu Quảng-ngươn-Thành Nội hóa N° 128 Boulevard Tôngphương, giá mỗi hộp 1$ 0$50.

Bổn hiệu buôn bán đã nhiều, chuyên chăm công qua tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thư về thương nghị.

TÂN - LỢI
188-140, Bd Tổng-đốc-Phương — CHOLON

CAO - BỒ - PHỔI

Chuyên trị hết các chứng ho đờm, ho khan, ho ra huyết, ho lao, đau phổi, ráo phổi, mất tiếng, ngứa cổ ; mỗi lọ . . . . . 0$30

VIÊN - ĐẠI - BỔ - TINH - THẦN

Chuyên trị thận hư, tinh thần mỏi mệt, chất óc suy kém, tinh ít, tinh loãng, không vững, không mạnh ; mỗi lọ . . . . . 1$00

SÁCH THUỐC VIỆT - NAM

Nói rõ căn nguyên các bệnh, phép xem mạch, cách trị bệnh. Tính các vị thuốc có vẽ, và có chua chữ hán. Một pho 9 quyển, trả tiền trước ngay một lúc, tính 3$30 cả cước.

Đã ra đến quyển thứ năm.

Thơ và mandat gởi cho : M. NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG
TONKIN — 123, Phố Khách — NAM-ĐỊNH

TIN MỚI ?
Trung-Bắc lưỡng-kỳ

Thưa các Ngài,

Được lòng quá yêu của các ngài đã cuốn hưng cho công nghệ của bản hiệu được thịnh đạt, vậy lòng nhớ ơn của bản hiệu đối với các ngài không phải là không to vậy. Song không biết lấy chi mà tạ ơn.

Vậy bản hiệu xin lấy chữ « *Trung-tín* » mà tạ ơn các ngài nghĩa là lúc nào các ngài chiếu cố đến bản hiệu cũng được vui lòng. Nay bản hiệu lại mới mở thêm một chi điểm đặt tên là AN-PHƯỢNG ở *Avenue du Musée à Tourane Marché*. Hiệu AN THÀNH và AN-PHƯỢNG lúc nào cũng có nhiều da lạ, kiểu mới, đồ Uskide, giầy giầy may (Fermeture Eclaire).

AN - THÀNH
TONKIN — *37 Phố Hàng Đào* — HANOI

Có Catalogue biếu các ngài ở xa và các ngài mua hàng của bản hiệu từ 10$00 trở lên thời không phải chịu tiền cước phí chi cả.

An - Thành

NGỦ-TINH
Nhân-Tạo-Huyết
của lương-y YECSIOUNINE
Chuyên-trị :
TINH-THẦN LAO-TỔN
KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tính chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ.

Thuốc nầy đã được nổi tiếng là một môn thuốc Bổ-Huyết Sát-Trùng *rất hay. Và đã phân chất tại phòng* THÍ-NGHIỆM ĐÔNG DƯƠNG *tại HANOI ngày 15 AVRIL 1932.*

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỦ của nhà thuốc NĂM-SAO :

SINH-HUY
44 — *Maréchal Foch* — 44
VINH

Là nhà bán thuốc SỐT RÉT, NGÀ NƯỚC, nhãn « NĂM SAO » rất thần hiệu.
Mỗi gói 0$15

TAM XÀ HỒ CỐT CAO

Tam Xà Hồ Cốt *chuyên trị các chứng* Phong, thấp, tê, bại.

Gần đây khắp cả Trung, Nam, Bắc ai đã dùng qua Cao Tam Xà *đều công nhận là một môn thuốc quý ở trên đời, không thứ nào bì kịp. Bản hiệu hàng ngày vẫn tiếp được thư các tỉnh gửi về mua thuốc, cùng thư khen tặng luôn luôn. Vậy ai mắc các chứng như sau nầy, xin kịp dùng* Cao Tam Xà *kẻo để lâu khó trị :*

Sách thuốc nói rằng : « Phong vị bách bệnh chi mỗi thấp nại lục giâm chi nhất, phong do ngoại nhập, thấp tòng nội sinh »

Đã bị cảm nhiễm lập tức thành bịnh. Phàm như tứ chi mỏi nhức, gân cốt buốt đau, sưng tay phù chân, đau lưng mỏi vai, mặt mũi nặng nề, chân tay co rút, đi lại khó khăn, cử động ngượng ngào, thịt tê gia buồn, dăm bóp chẳng đau, xếch mặt, méo mồm, nhời nói ngọng nghịu, càng là tả tê hữu bại, bán thân bất toại.

Xét những bệnh nguyên ấy, toàn do vinh vệ bất điều, khí huyết hư nhược, và ngoại cảm phong hàn, trong chứa đàm thấp sâm nhiễm vào mình, chạy khắp ngũ xương mà sinh ra. Nên điều trị thất cách, lâu ngày sẽ thành cố tật. Bệnh nhẹ dùng độ một hay hai lọ Cao Tam Xà *giá mỗi lọ 1$50 thì khỏi, nặng dùng 3, 4 lọ là khỏi.* Giá chiếu khách nửa tá bán 7$50.

Bán tại hiệu
Sinh-Huy
44 Maréchal-Foch — Vinh

Bắt đầu từ tháng nay (Avril) Tại Bản hiệu có thợ chuyên môn chế tạo mũ bằng trắng, đủ các hạng, các kiểu. Các nhà mua buôn nên viết thư về thương lượng. Bản hiệu sẽ chăm chước, giá cả rẻ, và gửi được nhanh chóng.

S. H.

BAC-NINH
Bệnh quý đã có thuốc tiên ! !

Nên sĩ mắc LÁU, hay TIM-LA, sự LÂU nhập CỐT nghĩa là khái rất hệ trọng người nhọc mệt thay đổi nông rượu thì sáng ra mà, hay trong thịt nổ buồn như kiến, hay cầu cái nhất một cái, nam đã có mà vì các vi-trùng GONOCOQUE nó ẩn vào trong tường, trong máu, hễ trở gió thì như vậy, bệnh nầy rất nguy hiểm và chuyển nhiễm, nếu để cho lâu ngày thì người ấy mắc bệnh đau GIÀ-CON (Sterile) khi hơn huyết bạch, bằng huyết v. v. thì sinh đẻ với hàm, nếu để con thì hay bằng mắt, nên TIM-LA phần CỐT, người khỏi như trong máu trong xương còn vi-trùng SPIROCHETE DE SCHAUDINE cho nên trở gió hay tốt, đau đầu, đau mình, đầu lắc đầu xuống, chân tay mỏi mệt, nếu cái nơi nầy nó quyền-nhiễm rất là nguy hiểm, vì thế cho nên ta nhiều người đã rất đã mà bài ra bọt, đã con trên vai nó, chiếu cái kia, ta ở là đã quấy ngỗ, vì nói nọi nầy nó chuyển-nhiễm sang tự tạo thư thai, nếu hay bệnh không tìm được ra (nước thân hiệu nầy thì các nơi lý hà chuyển nhiễm sang mấy mươi đời, như cha mang đến nhân chủ v. v. vì thế nhiều người thế không thể bệnh nhi hơn nữa thì trong cái vi-trùng TIM-LA bên phía bệnh NỮ LOÀN (Chancre-mou) bệnh nầy nó cũng có vi trùng BACILLE DE DUCREY, cái vi-trùng nầy nó cũng ẩn vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA, bệnh nầy cũng có nhiều người thiệt hại đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bệnh nầy đã nặng, hay bệnh nhẹ CỐT mấy mươi năm, hay mới mắc phải, thì lập tức dùng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ÁP, số 108 phố Hàng-Bồ Bắc-ninh (Tonkin) thì nên cũng phải mau khỏi, vì rất hết nọc, người có bệnh nặng thuốc vẫn để lại lâm nên nhẹ thường, khỏi hoàn gốc không biết, thực thế vậy, nên thế là có thể bằng công được không hai gì cả, thuốc LÁU, 1p00, TIM-LA 2p00, thuốc CHANCRE-MOU cũng vậy bài 1p00, ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue Goujole Longé PHAN-THIẾT, PHÚRÀ 87 Rue Gia-Long Mandarin Trần Hàng-Châu à HANOI HỒ-VĂN-CHIỂU chợ Vinh cuối Hôtel commerçant của Tây à QUẢNG-NGÃI, Lê-thanh-Tạo, Hàng-phố Công-ích à Longxuyên, Annam được-phòng, chú-nhân Lê-Quốc-Thanh, Vouté Canton à Bắc-liêu à Cantho. Chiếu nếu ngài muốn mua thì gửi tiền mặt trước cho bản hiệu gửi cho hoặc gửi rồi đồng cho như ngài muốn làm đại-lý xin viết thư về bản-hiệu.

Imprimerie LIÊNG-VĂN HUE

Directeur Gérant : HUYNH-THÚC-KHÁNG